Elmaz Bahşış

Kiçkene qırmısqaçıqnıñ dubarası

QJ

http://qirimjr.org/

Balaban qırmısqa qorantasında bir qırmısqaçıq bar eken. Qırmısqalar asılında pek işkir, tınım bilmez, salta arekette bulunğan böceçikler olğanını biz pek yahşı bilemiz. Olar pek muabbetler ve er biri öz vazifesini qaidesi boyunca temelli yapıp yaşamağa alışqan. Lâkin bu qırmısqaçıq dünyağa daa yaqında kelgeni içün tertip-nizamdan daa pek de haberi yoq eken. Şu sebepten o, çeşit türlü qolaysız allarğa oğrap tura.

Er kün saba, tañ atqanınen, küneş kökke köterilip yarıq ve sıcaçıq nurlarını yerge yaydırıp dünyanı uyandıra. İşbu vaqıt qırmısqa yuvasında areket başlana. Ana-qırmısqa er kesni uyantıp er bir qoranta azasını öz işine ozğara.

- Sen daa kiçkene olsañ da, ağalarıña qoşulıp ket, olar ne yapsalar, sen de olarğa yardım et. Böyle etip ögrenir ve ösersiñ, - dey anası.

- Ana, olar ne yapmağa keteler? – dep soray kiçkene qırmısqa.

- Ağalarıñ ailemiz içün aşayt toplamağa keteler. Tarlalarda çeşit urluq, çegirdeçikler, tüy daneçiklerini tapmaq mümkün. Arpa, boğday başaqları rastkelgen kibi olsa, o zaman beraber tutıp ketirmek kerek olur, bir qırmısqağa ağırlıq etebilir. Eger de qısmetiñiz açılsa, şıra taparsıñız, o bizim içün eñ lezetli ve tatlıdır! – dep ögrete anası. – Amma, saqın, artlarından qalma! İz izden ket de yolnıñ qoqusını aqılıñda qaldır! Eger adaşıp ketken dayın olsañ, qoquğa köre yoluñnı taparsıñ, - diyerek yolğa ozğara.

- A-a-a! Qolay eken! Başqa bir şeyni bilmesem de qoqlamağa men pek yahşı bilem! – dep quvanıp yuvadan çıqıp kete.

Kiçkene qırmısqa avağa çıqqance, başqa qırmısqalar endi up-uzun saf yasap tizilgen ve eñ küçlü soyunıñ yolbaşçılığında yolğa çıqıp ketebaşlağanlar. İç birisi sıradan çıqmay, iz izden, adımdan adım atıp ciddiy-ciddiy tarla tarafqa yöneyler. Kiçkene ise quyruqta qala.

İlk sefer yolğa çıqqan soñ, tabiy ki, oña er şey meraqlı kele: de bir tarafqa baqıp qala, de başqa tarafqa... Bir ara sarılı-qırmızılı dülber kobeleçik qanatlarını qaqıp-qaqıp yanından uçıp keçti. Onıñ öyle bir yeñgil, zarif körünişi bar eken ki, kiçkene qırmısqa: "Qana, men de onıñ kibi dülber olsa edim, onıñ kibi qanat qaqıp uçmağa bilse edim!", - dep hayallarğa dalğan arada "düp-düp-düp" etip eki ayaqlı, dev kibi, bir şey onıñ üstünden atlap keçe. Keçerken, onıñ üstünden qırmısqanıñ tam yançığına beyaz, top kibi bir şey yuvarlanıp tüşe. Bem-beyaz, yıltıray, em de qoqusı-ı-ı! Kiçkene başta onı yahşı etip qoqlay... onıñ qoqusı o qadar lezzetli ve hoş kele edi ki, dayanalmay bir yalap baqa.

QJ
http://qirimjr.org/

"O-o-o! Dünyada bundan da lezetli bir şey yoqturdır! Ne olsa da, men onı aşaycağım", - dep tüşüne ve aman oña yapışıp aşap taşlay. "Çeşit tarlalarğa barıp, belli olmağan ufaçıqlar, daneçikler qıdırıp yürmege ne kerek? Olarnıñ episi bu qadar tatlı olamaz. Bu yerçikte şu dev qorantasınıñ evine yavaşçıqtan kirip baqsam olmaz ekenmi? Devlerniñ üstünden ne qadar tatlı şeyler töküle. Maña başqa bir şey kerekmey", - dep tüşünmekni devam ete ve demleri elinde şeker qıyıq tutqan ve üstünden atlap keçken qızçıqnıñ ketken tarafına yolunı çevire.

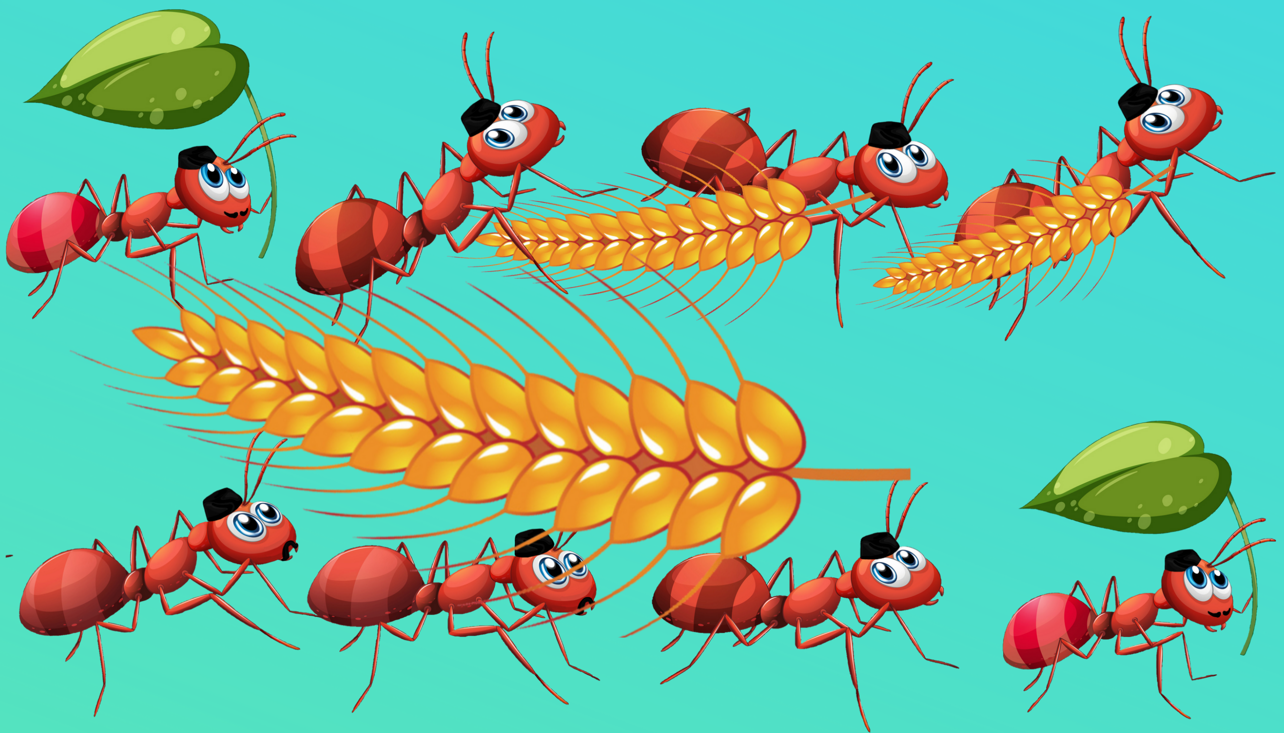

Kete-kete, kete-kete, em tüz kete, em basamaqqa çıqa, arada eki pervaznıñ üstünden keçe, nihayet, insanlar "aşhane" degen yerge kelip çıqa. Bayağı boldurğanını sezip, şu yerde rahatlanayım biraz, dey ve sofranıñ tübünde toqtay. Aylanıp baqsa - anda öyle beyaz topçıqlar ve daa başqa parçaçıqlar tolıp yata! Qırmısqaçıq aşap toya ve bir parçaçıqnı yanına alıp, onı süyrey-süyrey evine kete. Ekinci pervaznı keçeyatqanda parçaçıq tar aralıqqa tüşip qala, qırmısqa onı çıqarıp olamay, pek yazıqsına. Endi ne yapsın? Daa bir danesini barıp alayım dese - keçke qalacaq, artıq qaş qararıp başlayatır.

"Aydı, yarın bir daa kelirim", - diyerek, yuvasına davrana.

Yuvasınına alıp baracaq yolunı nasıl taparım, dep tüşüngen arada qarşısına yaqınlaşayatkan bir obanı körip şaşa. O demese, ağaları uzun boğday başağı tapqan da qoşulışıp, beraber, biri-birine yardımcı olıp, onı süyrep ketireler. Artlarına taqılıp, qırmısqaçıq da yuvasına kirip kete.

Ekinci künü yaş qırmısqaçıq kene de ağalarınen beraber saba çıqıp kete. Er kes tarlağa doğru ketkende, kiçkene ise insan evine aylanıp yol ala. Kete-kete, kete-kete, em tüz kete, em basamaqqa çıqa, arada eki pervaznıñ üstünden keçe, nihayet, kene de insanlar "aşhane" degen yerge kelip çıqa. Sofra tübüne bara, lâkin bu sefer iç bir şey tapıp olamay. Aşhaneniñ sahibi cıyıştırğan, sipirgen, iç bir ufaçıq bile qaldırmağan.

"Yo-yoq, men bu yerden tatlı topçıqlar aşamağance qaytmam. Em anama da ketirecek edim! Madem olar aşağa töpeden tüşe eken, demek, yuqarıda da bir şey bar... Bir şey çette tursın, kimsin neler bardır!.." - dep fikir yürsetken arada qırmısqaçıq bir qoqlanıp ala ve quvançlı ümüt ile oba-oba tatlı topçıqlarnı tasavur ete.

Etrafqa yahşı etip baqınğan soñ, töpelik dört ayaqnıñ üstünde yerleşkenini farq ete. Bir ayağınıñ üstüne çıqmağa qarar berip, sofranıñ dört ayağınıñ birine tırmaşıp başlay. "Oh! Töpege tik çıqmaq qolay bir şey degil eken! O-o-oh! Ayaqlarım qaltıray, aşağa da baqmaq olmaz! Baqqanda başım aylana. Özüm de bayağı köterilgen ekenim. Ögge baqmaq kerek, yalıñız, ögge!" - dep öz özüni coştura-coştura bir maalde masanıñ üstüne kelip çıqa.

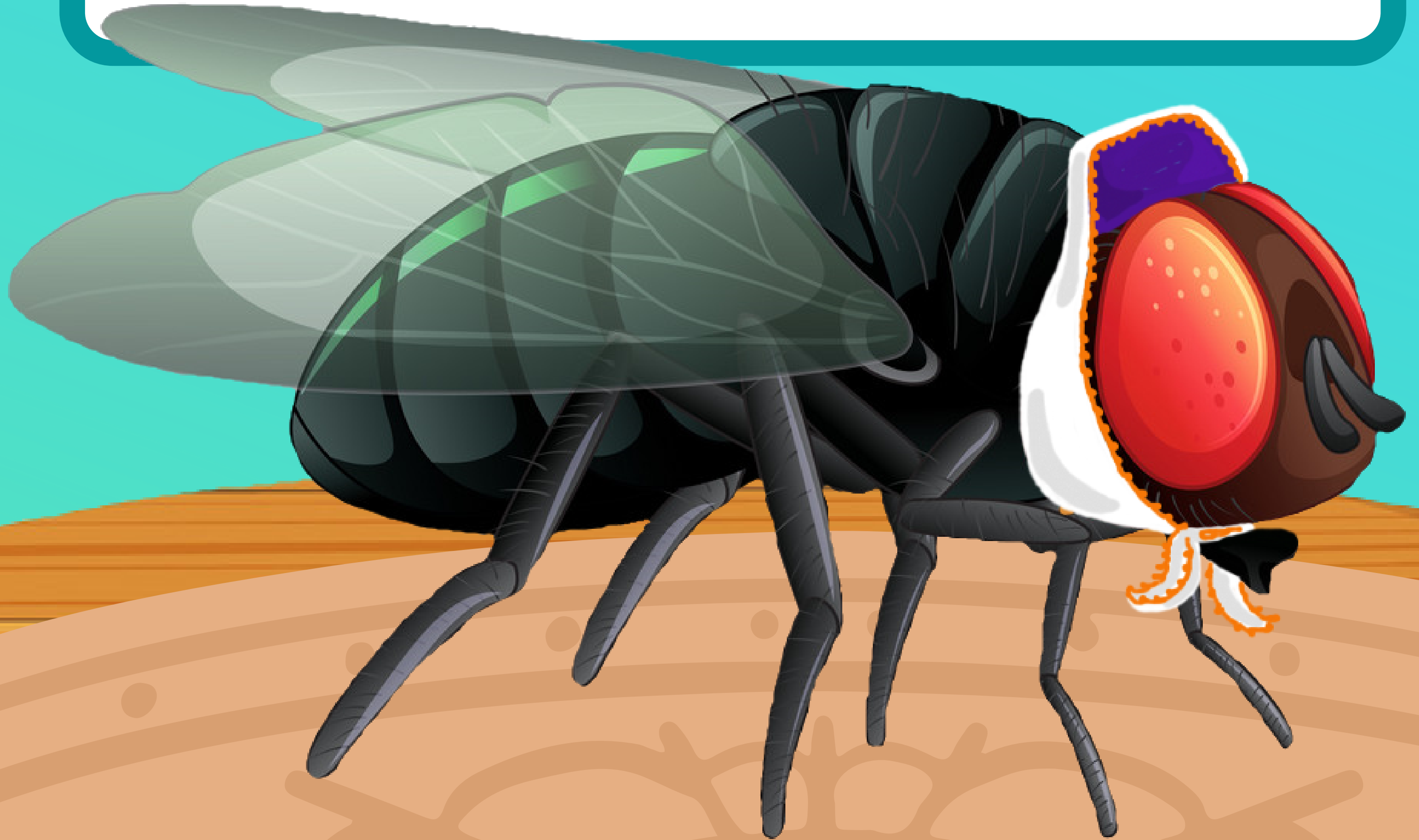
Masanıñ üstü tegizçik ve ter-temizçik eken. Bir şey yoq, tek ortasında balabandan balaban şeffaf tekne tura. İçine yarı-yarığa bir şeyler toldurğanlar. Çetten baqsañ pek dülber körüne. Qoqusını deseñ – acayip qoqusı bar, uzaqtan kele burnuña! Onı duyğannıñ ağızında şu arada tükürmekleri peyda olıp aşamağa istey. Ne eken o, aceba? Tekneni ne ekenini ögrenmek içün ileri kete.

Yaqınlaşqan sayın tekne ve içindeki şey onıñ közüne daa güzel ve qoqusı daa lezetli olıp körüne. Bu yerde onıñ ögüne bir çibinçik kelip qona:

- Ey! Qırmısqa balası, seniñ mında ne işiñ bar? – dep soray ihmallıq ile.

- Men, men... e-e... men tatlı beyaz topçıqlarnı qıdırıp keldim, - dep cevap bere qırmısqaçıq.

-A-a, sen şeker ufaqlarını qıdırasıñmı? Olar bugün mında yoq! Sen mından ket, aysa adamlar kelir de seni mından yoq eterler. Men, istesem, uçıp qaçarım, sen uçıp olamazsıñ, - dey çibin ciddiy tavır ile.

- Yazıq, - dey efkârlanıp qırmısqa. - Ya, sen bu tekneniñ içinde ne olğanını bilesiñmi? Pek yaman qoquy, tap maddem açıldı.

- O-o-o! Onı sorama. O – BAL! Lezzetli, qoqulı, şekerden de tatalı BAL!

- Öyle deysiñmi? Aysa, men nafile kelmegen ekenim. Aman barıp onı aşayım, - dey qırmısqa.

- Saqın, anda barayım, deme. O, seniñ yapacaq işiñ degil. Qayt eviñe. Meni de balalarım bekley, sağlıqnen qal, - dey ve vızıldap uçıp kete.

Qırmısqa: "Bu qadar yol keçip, qıyıncılıqlar körip, şimdi bir çibinniñ sözüne qanacam da evge boş qaytacammı?" - dep özü özünce yolunı devam ete, bal savutınıñ çetinden tırmaşıp çıqa ve kenarına kelgende ayaçığı tayıp kete. Qırmısqa tam balnıñ içine yuvarlana.

Tamam istegen yerine kelip tüşe, dünyada eñ lezetli, tatlı, faydalı aşlardan olğan balnı aşap toya. Toya, amma yerinden qıbırdap olamay. E-e-e… endi ne yapsın? Balnıñ içinde batıp qalğan. Ne qadar oğraşsa da, ne qadar tırışsa da çıqmağa iç çaresini tapıp olamay. Kimden yardım sorasın? Qaydan imdat beklesin? Ne anası, ne ağaları, ne tataları – yaqın yerde kimse yoq. "Keşke anamnıñ sözünden çıqmasa edim, keşke ağalarım ile ketse edim, çibinniñ aytqanlarına da diqqat etmedim", - dep biñ peşman ola.

Qırmısqamız şimdi bu yerde kederlenip tursın, biz ise onıñ qorantasına keçeyik.

Ağaları episi bir dayın muabbet olıp işten qaytalar. Er biri ne tapqan olsa, onı ketire. Anası buyurğanı kibi paylaştıra ve tertipnen yerleştireler.

- Kiçkenemiz qayda? – dep soray, aralarında olmağanını sezip.

- O, bugün biznen barmadı, - dep cevap berdi ağalarından birisi.

Ana-qırmısqa bu yerde qasevetke dala, efkârlana, özüne yer tapalmay:

- Ah, yavrum, kiçkenem, qayda qaldıñ? Ne içün ağalarıñnıñ peşinden ketmediñ? – dep taqmaqlap başlay. Soñ eñ küçlü oğlunı çağırıp:

- Tünevin ondan, sanki, şeker qoqusı kelgen kibi oldı. Bu tecribesiz bala insanlarnıñ evine kirgen olmasın! Barıp da tatlı ya da balğa batqan olsa - özü çıqamaycaq. Ya zeher qapsa... vah-vah-vah, ğayıp olacağından haberi yoq! Keç olıp qalmağance, tez-tez onıñ izlerinden ketiñiz, onı qurtarıp keliñiz! – dep emir bere.

Yigirmi-otuz qırmısqa ağaları tez tizilip onıñ izinden qoqusını alıp insan evine yöneyler. Kete-kete, kete-kete, em tüz kete, em basamaqqa çıqa, arada eki pervaznıñ üstünden keçe, nihayet, insanlar "aşhane" degen yerge kelip çıqalar. Kiçkene qırmısqanıñ izlerinden masa üstüne tırmaşıp bal savutını tapalar ve añlaylar ki, qardaşı savutqa çıqqan, amma andan enip qaytmağan.

- Qardaşlar, bizim kiçkenemiz sağ eken! Onıñ imdat sorağan işaretini duyasıñızmı? Aydıñız, adetimizge köre tizileyik! – dep emir berdi baş qırmısqa.

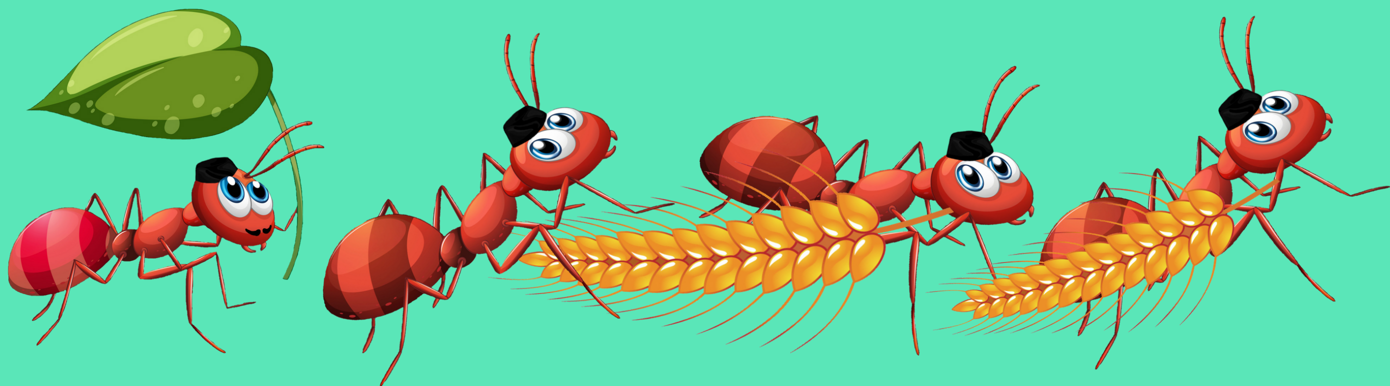

Oña itaat etken başqa qırmısqalar amman sırağa tizilip biri birilerini tutaraq arqan kibi sozula ve onıñ bir ucu bal savutınıñ töpesine tırmaşıp çıqa, ekinci ucu ise sağlam etip masanıñ üstünde tirelip tura. Baş qırmısqa kiçkene qardaşınıñ bal içinde ağlap oturğanını köre ve oña qolunı uzata:

- Ağlap oturmağa vaqtıñ yoq, tut qolumnı! – dep qıçıra. Ağaları onı qurtarmağa kelgenini körip qolunı uzata, olar ise biri birini ayaçıqlarından tartıp, kiçkeneni de çekip çıqaralar. O, baştan ayaq balğa batqanı içün adım atıp olamağanını körip, ağaları onıñ üstündeki balnı yalap alalar ve doğru evlerine qaytalar.

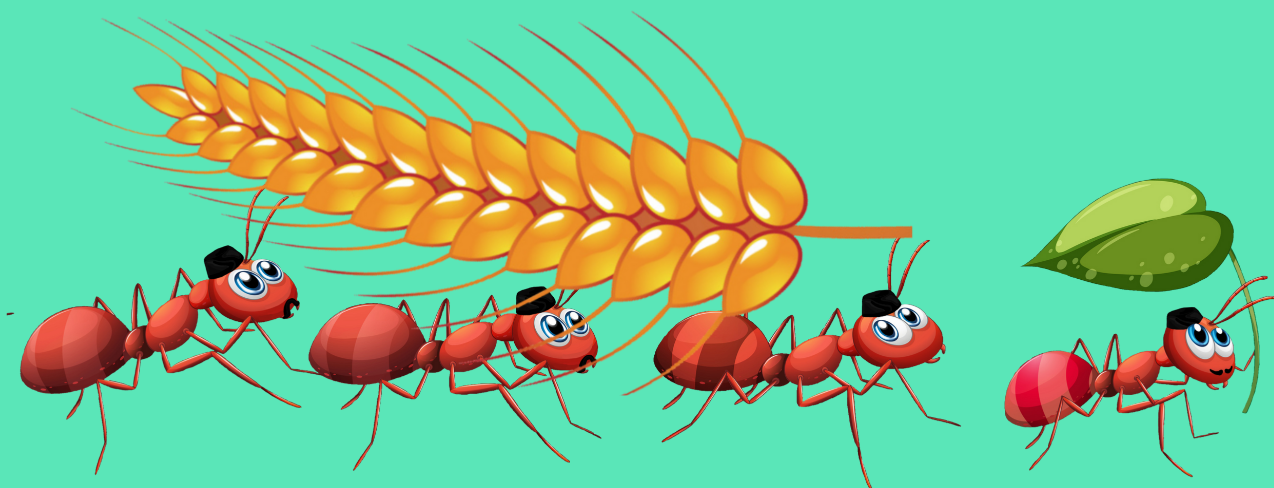
Endiden soñ, qırmısqaçıq iç bir vaqıt sıra-saftan çetke çıqmaz olıp yüre, çünki bal dubarası neticesinde aile adetlerini kütmek ve birlikte olmaqnıñ emiyetini pek yahşı añlay.

http://qirimjr.org/

Эльмаз Бахшыш

Кичкене къырмыскъачыкънынъ дубарасы

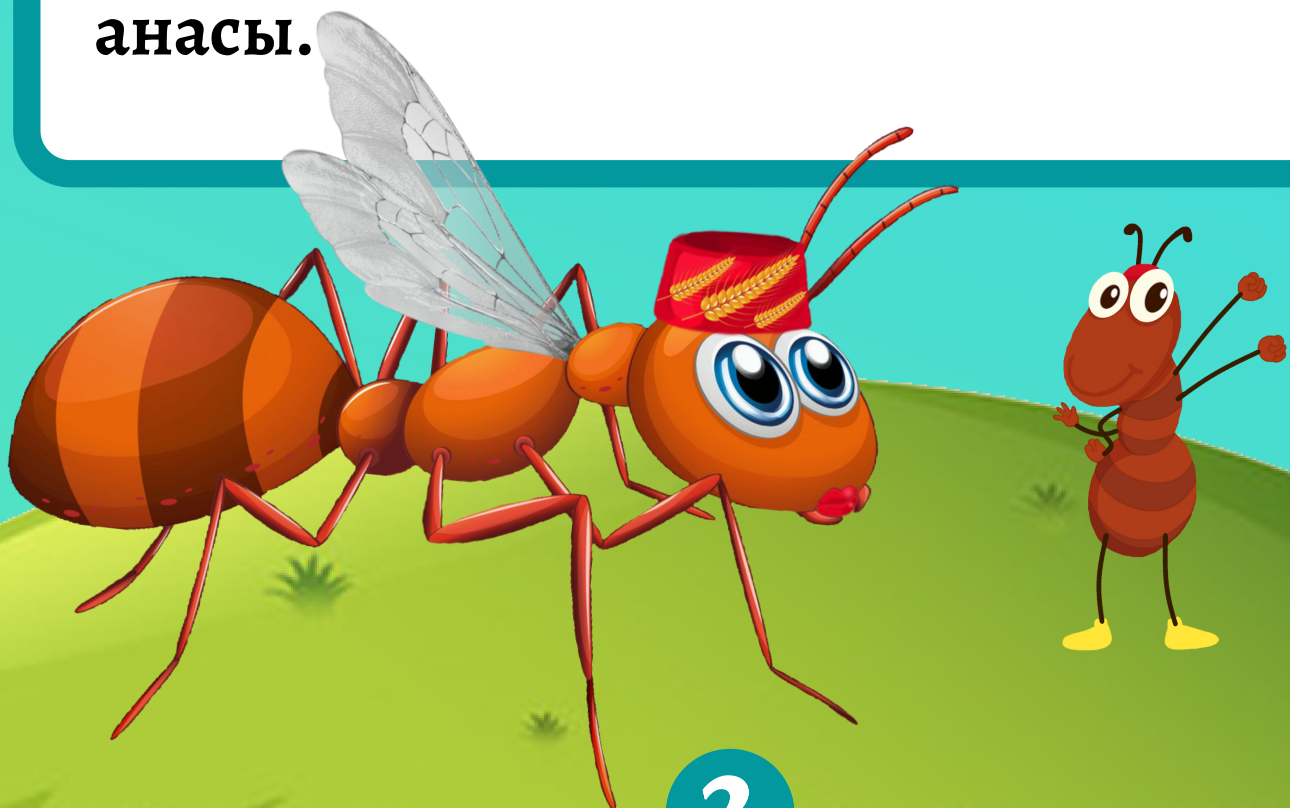
Балабан къырмыскъа къорантасында бир къырмыскъачыкъ бар экен. Къырмыскъалар асылында пек ишкир, тыным бильмез, салта арекетте булунгъан боджечиклер олгъаныны биз пек яхшы билемиз. Олар пек муаббетлер ве эр бири озь вазифесини къаидеси боюнджа темелли япып яшамагъа алышкъан. Лякин бу къырмыскъачыкъ дюньягъа даа якъында кельгени ичюн тертип-низамдан даа пек де хабери ёкъ экен. Шу себептен о, чешит тюрлю къолайсыз алларгъа огърап тура.

http://qirimjr.org/

Эр кунь саба, танъ аткъанынен, кунеш кокке котерилип ярыкъ ве сыджачыкъ нурларыны ерге яйдырып дюньяны уяндыра. Ишбу вакъыт къырмыскъа ювасында арекет башлана. Ана-къырмыскъа эр кесни уянтып эр бир къоранта азасыны озь ишине озгъара.

- Сен даа кичкене олсанъ да, агъаларынъа къошулып кет, олар не япсалар, сен де оларгъа ярдым эт. Бойле этип огренир ве осерсинъ, - дей анасы.

- Ана, олар не япмагъа кетелер? – деп сорай кичкене къырмыскъа.

- Агъаларынъ аилемиз ичюн ашайт топламагъа кетелер. Тарлаларда чешит урлукъ, чегирдечиклер, тюй данечиклерини тапмакъ мумкюн. Арпа, богъдай башакълары расткельген киби олса, о заман берабер тутып кетирмек керек олур, бир къырмыскъагъа агъырлыкъ этебилир. Эгер де къысметинъиз ачылса, шыра тапарсынъыз, о бизим ичюн энъ лезетли ве татлыдыр! – деп огрете анасы. – Амма, сакъын, артларындан къалма! Из изден кет де ёлнынъ къокъусыны акъылынъда къалдыр! Эгер адашып кеткен дайын олсанъ, къокъугъа коре ёлунъны тапарсынъ, - диерек ёлгъа озгъара.

- А-а-а! Къолай экен! Башкъа бир шейни бильмесем де къокъламагъа мен пек яхшы билем! – деп къуванып ювадан чыкъып кете.

Кичкене къырмыскъа авагъа чыкъкъандже, башкъа къырмыскъалар энди уп-узун саф ясап тизильген ве энъ кучьлю союнынъ ёлбашчылыгъында ёлгъа чыкъып кетебашлагъанлар. Ич бириси сырадан чыкъмай, из изден, адымдан адым атып джиддий-джиддий тарла тарафкъа ёнейлер. Кичкене исе къуйрукъта къала.

Ильк сефер ёлгъа чыкъкъан сонъ, табий ки, онъа эр шей меракълы келе: де бир тарафкъа бакъып къала, де башкъа тарафкъа... Бир ара сарылы-къырмызылы дюльбер кобелечик къанатларыны къакъып-къакъып янындан учып кечти. Онынъ ойле бир енъгиль, зариф корюниши бар экен ки, кичкене къырмыскъа: "Къана, мен де онынъ киби дюльбер олса эдим, онынъ киби къанат къакъып учмагъа бильсе эдим!", - деп хаялларгъа далгъан арада "дюп-дюп-дюп" этип эки аякълы, дев киби, бир шей онынъ устюнден атлап кече. Кечеркен, онынъ устюнден къырмыскъанынъ там янчыгъына беяз, топ киби бир шей юварланып тюше. Бем-беяз, йылтырай, эм де къокъусы-ы-ы! Кичкене башта оны яхшы этип къокълай... онынъ къокъусы о къадар леззетли ве хош келе эди ки, даяналмай бир ялап бакъа.

QJ
http://qirimjr.org/

"О-о-о! Дюньяда бундан да лезетли бир шей ёкътурдыр! Не олса да, мен оны ашайджагъым", - деп тюшюне ве аман онъа япышып ашап ташлай. "Чешит тарлаларгъа барып, белли олмагъан уфачыкълар, данечиклер къыдырып юрьмеге не керек? Оларнынъ эписи бу къадар татлы оламаз. Бу ерчикте шу дев къорантасынынъ эвине явашчыкътан кирип бакъсам олмаз экенми? Девлернинъ устюнден не къадар татлы шейлер тёкюле. Манъа башкъа бир шей керекмей", - деп тюшюнмекни девам эте ве демлери элинде шекер къыйыкъ туткъан ве устюнден атлап кечкен къызчыкънынъ кеткен тарафына ёлуны чевире.

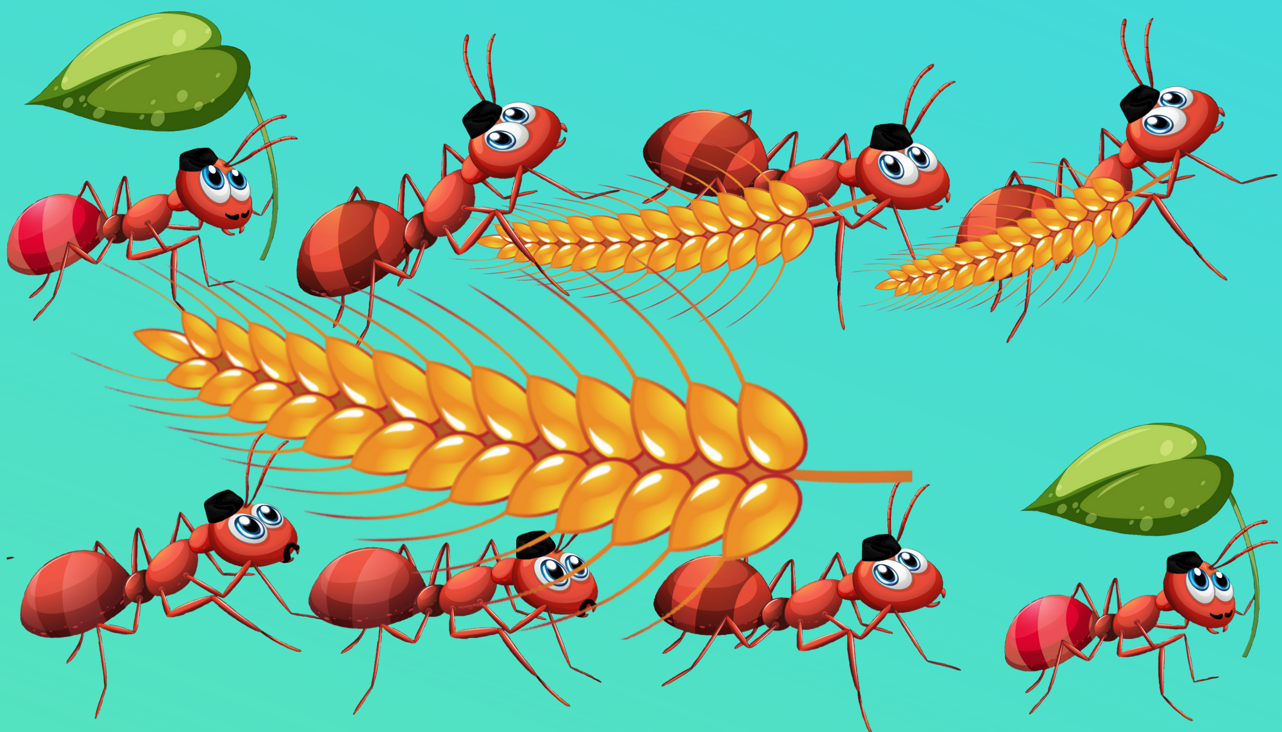

Кете-кете, кете-кете, эм тюз кете, эм басамакъкъа чыкъа, арада эки первазнынъ устюнден кече, ниает, инсанлар "ашхане" деген ерге келип чыкъа. Баягъы болдургъаныны сезип, шу ерде рахатланайым бираз, дей ве софранынъ тюбюнде токътай. Айланып бакъса - анда ойле беяз топчыкълар ве даа башкъа парчачыкълар толып ята! Къырмыскъачыкъ ашап тоя ве бир парчачыкъны янына алып, оны сюйрей-сюйрей эвине кете. Экинджи первазны кечеяткъанда парчачыкъ тар аралыкъкъа тюшип къала, къырмыскъа оны чыкъарып оламай, пек языкъсына. Энди не япсын? Даа бир данесини барып алайым десе - кечке къаладжакъ, артыкъ къаш къарарып башлаятыр.

"Айды, ярын бир даа келирим", - диерек, ювасына даврана.

Ювасынына алып бараджакъ ёлуны насыл тапарым, деп тюшюнген арада къаршысына якъынлашаяткан бир обаны корип шаша. О демесе, агъалары узун богъдай башагъы тапкъан да къошулышып, берабер, бири-бирине ярдымджы олып, оны сюйреп кетирелер. Артларына такъылып, къырмыскъачыкъ да ювасына кирип кете.

Экинджи куню яш къырмыскъачыкъ кене де агъаларынен берабер саба чыкъып кете. Эр кес тарлагъа догъру кеткенде, кичкене исе инсан эвине айланып ёл ала. Кете-кете, кете-кете, эм тюз кете, эм басамакъкъа чыкъа, арада эки первазнынъ устюнден кече, нихает, кене де инсанлар "ашхане" деген ерге келип чыкъа. Софра тюбюне бара, лякин бу сефер ич бир шей тапып оламай. Ашханенинъ саиби джыйыштыргъан, сипирген, ич бир уфачыкъ биле къалдырмагъан..

"Ё-ёкъ, мен бу ерден татлы топчыкълар ашамагъандже къайтмам. Эм анама да кетиреджек эдим! Мадем олар ашагъа тёпеден тюше экен, демек, юкъарыда да бир шей бар... Бир шей четте турсын, кимсин нелер бардыр!.." - деп фикир юрьсеткен арада къырмыскъачыкъ бир къокъланып ала ве къуванчлы умют иле оба-оба татлы топчыкъларны тасавур эте.

Этрафкъа яхшы этип бакъынгъан сонъ, тёпелик дёрт аякънынъ устюнде ерлешкенини фаркъ эте. Бир аягъынынъ устюне чыкъмагъа къарар берип, софранынъ дёрт аягъынынъ бирине тырмашып башлай. "Ох! Тёпеге тик чыкъмакъ къолай бир шей дегиль экен! О-о-ох! Аякъларым къалтырай, ашагъа да бакъмакъ олмаз! Бакъкъанда башым айлана. Озюм де баягъы котерильген экеним. Огге бакъмакъ керек, ялынъыз, огге!" - деп озь озюни джоштура-джоштура бир маальде масанынъ устюне келип чыкъа.

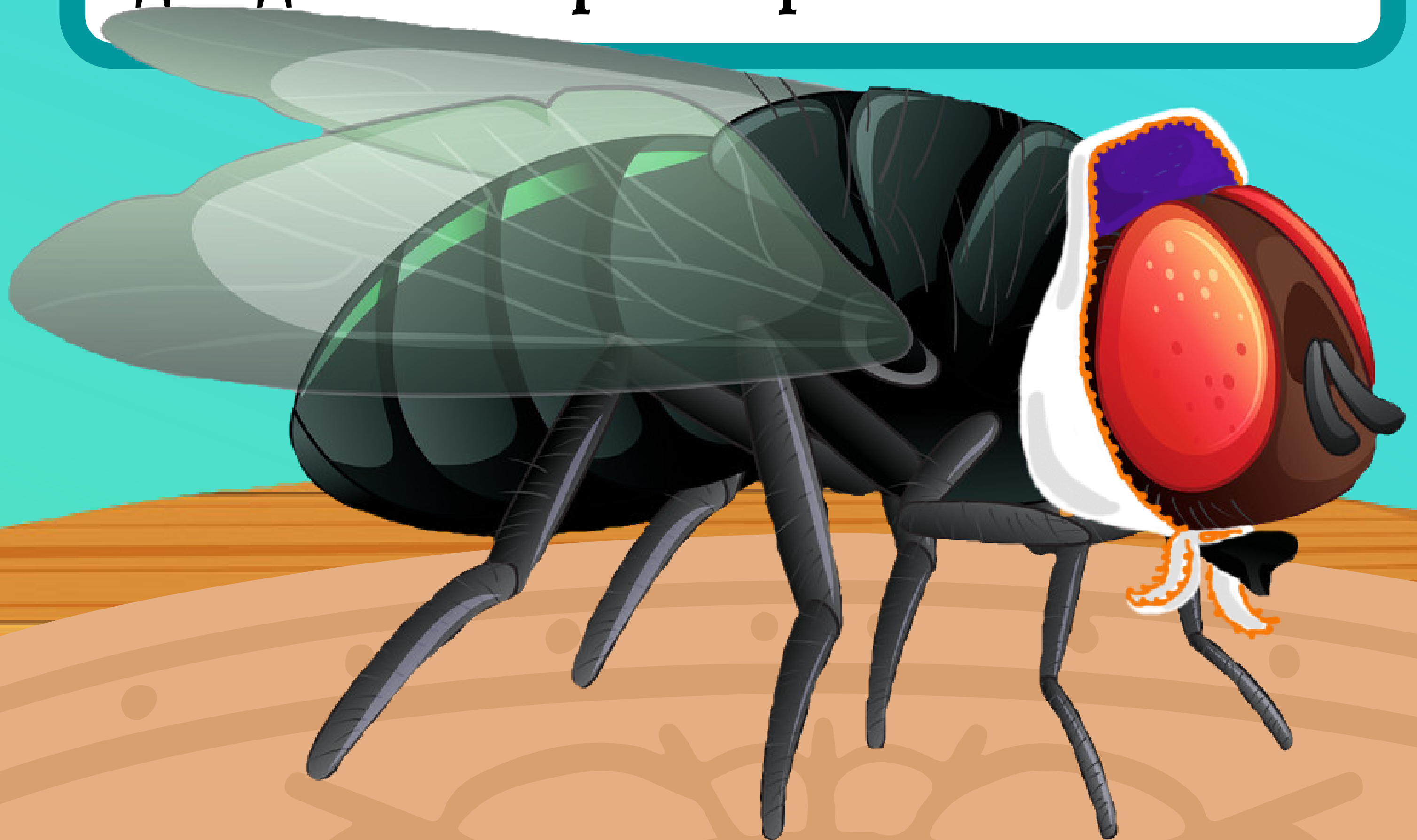
Масанынъ устю тегизчик ве тертемизчик экен. Бир шей ёкъ, тек ортасында балабандан балабан шеффаф текне тура. Ичине ярыярыгъа бир шейлер толдургъанлар. Четтен бакъсанъ пек дюльбер корюне. Къокъусыны десенъ – аджайип къокъусы бар, узакътан келе бурнунъа! Оны дуйгъаннынъ агъызында шу арада тюкюрмеклери пейда олып ашамагъа истей. Не экен о, аджеба? Текнени не экенини огренмек ичюн илери кете.

Якъынлашкъан сайын текне ве ичиндеки шей онынъ козюне даа гузель ве къокъусы даа лезетли олып корюне. Бу ерде онынъ огюне бир чибинчик келип къона:

- Эй! Къырмыскъа баласы, сенинъ мында не ишинъ бар? – деп сорай ихмаллыкъ иле.

- Мен, мен... э-э... мен татлы беяз топчыкъларны къыдырып кельдим, - деп джевап бере къырмыскъачыкъ.

-А-а, сен шекер уфакъларыны къыдырасынъмы? Олар бугунь мында ёкъ! Сен мындан кет, айса адамлар келир де сени мындан ёкъ этерлер. Мен, истесем, учып къачарым, сен учып оламазсынъ, - дей чибин джиддий тавыр иле.

- Языкъ, - дей эфкярланып къырмыскъа. - Я, сен бу текненинъ ичинде не олгъаныны билесинъми? Пек яман къокъуй, тап маддем ачылды.

- О-о-о! Оны сорама. О – БАЛ! Леззетли, къокъулы, шекерден де таталы БАЛ!

- Ойле дейсинъми? Айса, мен нафиле кельмеген экеним. Аман барып оны ашайым, - дей къырмыскъа.

- Сакъын, анда барайым, деме. О, сенинъ япаджакъ ишинъ дегиль. Къайт эвинъе. Мени де балаларым беклей, сагълыкънен къал, - дей ве вызылдап учып кете.

Къырмыскъа: "Бу къадар ёл кечип, къыйынджылыкълар корип, шимди бир чибиннинъ сёзюне къанаджам да эвге бош къайтаджаммы?" - деп озю озюндже ёлуны девам эте, бал савутынынъ четинден тырмашып чыкъа ве кенарына кельгенде аячыгъы тайып кете. Къырмыскъа там балнынъ ичине юварлана.

Тамам истеген ерине келип тюше, дюньяда энъ лезетли, татлы, файдалы ашлардан олгъан бални ашап тоя. Тоя, амма еринден къыбырдап оламай. Э-э-э... энди не япсын? Балнынъ ичинде батып къалгъан. Не къадар огърашса да, не къадар тырышса да чыкъмагъа ич чаресини тапып оламай. Кимден ярдым сорасын? Къайдан имдат беклесин? Не анасы, не агъалары, не таталары – якъын ерде кимсе ёкъ. "Кешке анамнынъ сёзюнден чыкъмаса эдим, кешке агъаларым иле кетсе эдим, чибиннинъ айткъанларына да дикъкъат этмедим", - деп бинъ пешман ола.

Къырмыскъамыз шимди бу ерде кедерленип турсын, биз исе онынъ къорантасына кечейик.

Агъалары эписи бир дайын муаббет олып иштен къайталар. Эр бири не тапкъан олса, оны кетире. Анасы буюргъаны киби пайлаштыра ве тертипнен ерлештирелер.

- Кичкенемиз къайда? – деп сорай, араларында олмагъаныны сезип.

- О, бугунь бизнен бармады, - деп джевап берди агъаларындан бириси.

Ана-къырмыскъа бу ерде къасеветке дала, эфкярлана, озюне ер тапалмай:

- Ах, яврум, кичкенем, къайда къалдынъ? Не ичюн агъаларынънынъ пешинден кетмединъ? – деп такъмакълап башлай. Сонъ энъ кучьлю огълуны чагъырып:

- Тюневин ондан, санки, шекер къокъусы кельген киби олды. Бу теджрибесиз бала инсанларнынъ эвине кирген олмасын! Барып да татлы я да балгъа баткъан олса - озю чыкъамайджакъ. Я зехер къапса... вах-вах-вах, гъайып оладжагъындан хабери ёкъ! Кеч олып къалмагъандже, тез-тез онынъ излеринден кетинъиз, оны къуртарып келинъиз! – деп эмир бере.

Йигирми-отуз къырмыскъа агъалары тез тизилип онынъ изинден къокъусыны алып инсан эвине ёнейлер. Кете-кете, кете-кете, эм тюз кете, эм басамакъкъа чыкъа, арада эки первазнынъ устюнден кече, нихает, инсанлар "ашхане" деген ерге келип чыкъалар. Кичкене къырмыскъанынъ излеринден маса устюне тырмашып бал савутыны тапалар ве анълайлар ки, къардашы савуткъа чыкъкъан, амма андан энип къайтмагъан.

- Къардашлар, бизим кичкенемиз сагъ экен! Онынъ имдат сорагъан ишаретини дуясынъызмы? Айдынъыз, адетимизге коре тизилейик! – деп эмир берди баш къырмыскъа.

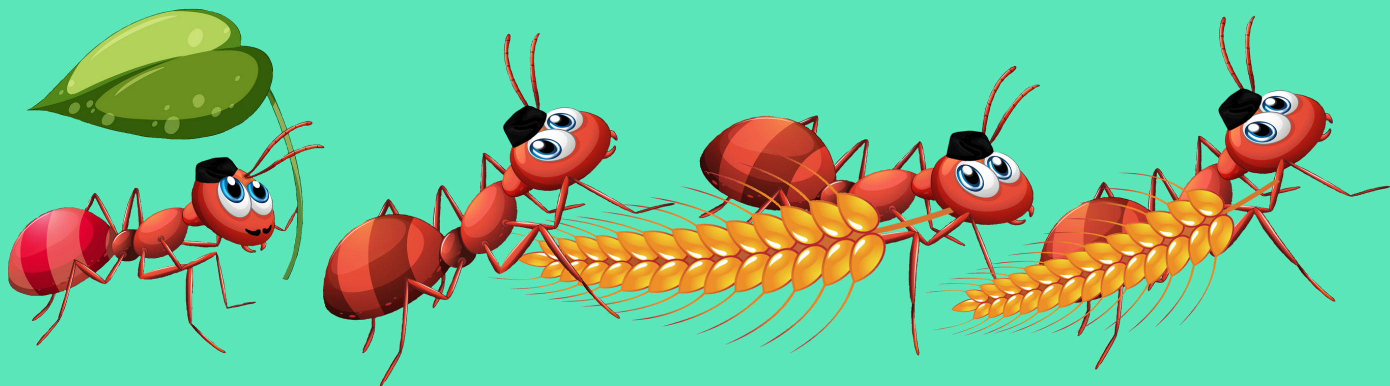

Онъа итаат эткен башкъа къырмыскъалар амман сырагъа тизилип бири бирилерини тутаракъ аркъан киби созула ве онынъ бир уджу бал савутынынъ тёпесине тырмашып чыкъа, экинджи уджу исе сагълам этип масанынъ устюнде тирелип тура. Баш къырмыскъа кичкене къардашынынъ бал ичинде агълап отургъаныны коре ве онъа къолуны узата:

- Агълап отурмагъа вакътынъ ёкъ, тут къолумны! – деп къычыра. Агъалары оны къуртармагъа кельгенини корип къолуны узата, олар исе бири бирини аячыкъларындан тартып, кичкенени де чекип чыкъаралар. О, баштан аякъ балгъа баткъаны ичюн адым атып оламагъаныны корип, агъалары онынъ устюндеки балны ялап алалар ве догъру эвлерине къайталар.

Эндиден сонъ, къырмыскъачыкъ ич бир вакъыт сыра-сафтан четке чыкъмаз олып юре, чюнки бал дубарасы нетиджесинде аиле адетлерини кутьмек ве бирликте олмакънынъ эмиетини пек яхшы анълай.

QJ
http://qirimjr.org/

